16e JAARGANG — No. 11 — 13 DEC. '35

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS BEENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Ds R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Ds E. T. v. d. Born, Helpman (Gr.); Dr C. Bouma, 's-Gravenhage; Ir B. ter Brugge, Almelo; Dr K. J. Cremer, Kampen; Dr R. J. Dam, Kampen; Dr A. C. Drogendijk, Dordrecht; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds K. Fernhout, Baarn; Mevr. G. Gilhuis—Smitskamp, Ooster-Nijkerk; Dr W. H. Gispen, Delft; Dr J. H. Hagenbeek, Zwolle; Ds J. van Herksen, Ermelo; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; A. Janse, Biggekerke; Dr P. Jasperse, Leiden; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Ds C. Lindeboom, Amsterdam; Dr J. v. d. Linden, Tzum; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Drs Joh. Luijkenaar Francken, Rotterdam; Ds F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Ds A. Ringnalda, Ermelo; P. J. Risseeuw, 's-Gravenhage; Dr J. C. Rullmann, Wassenaar; C. Rijnsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Ds R. Schippers, Wanswerd; Ds J. Smelik, 's-Gravenhage; Drs H. Smilde, Groningen; Drs H. Smitskamp, 's-Gravenhage; D. Stroo, Bussum; J. Strikwerda, Zeist; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia, Pa.; Dr J. Thijs, Zwolle; Ds C. Veenhof, Harkstede; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Ds M. Vreugdenhil, Meliskerke; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds J. de Vries, Tilburg; Ds J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage; Jan Zwart, Zaandam.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloeddijk 101, Kampen.

Drukkers-Uitgevers: OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes. Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: ƒ 2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling. Voor 't Buitenland ƒ 7.50 en voor Ned.-Indië ƒ 6.— per jaar. Advertentiën: 25 ct. per regel. — Losse nummers ƒ 0.15.

INHOUD: Hoofdartikel: De volheid des tijds. — Uit de Schrift: De Macht der Kerk (Openb. 11:6). — Kerkelijk Leven: Cultuur-optimisme of cultuur-pessimisme, — een versleten dilemma. Zoo lang mogelijk, zoo kort mogelijk, zoo haastig mogelijk. Handelingen 9 (met 22 en 26) en 15 vergeleken met Galaten 1 en 2. — Even parkeeren: De nood aan Candidaten. — Literatuur en Kunst: Kerstvertelboek. — Vragen van Jongeren: „Onze kerkgang" (Slot). — Zielkunde: Het Creatianisme bij Augustinus. I. — Uit het Pol. en Soc. Leven: Het Duitsche Nat.-Socialisme. V. — Brief uit Amerika: „Karl Barth en Christelijke Eenheid". — Persschouw. — Boekbespreking.

HOOFDARTIKEL

De volheid des tijds.[1])

„De volheid des tijds" is een uitdrukking der Heilige Schrift, die dus ook in haar licht bezien, en naar het verband, waarin zij daar voorkomt, verstaan en verklaard moet worden.

Wij vinden haar in Galaten 4:4.

Daar schrijft de apostel Paulus: Maar wanneer de volheid des tijds gekomen is, heeft God Zijnen Zoon uitgezonden, geworden uit eene vrouw, geworden onder de Wet, opdat Hij degenen, die onder de Wet waren, verlossen zoude, opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden. En hij wijst aldus op den samenhang tusschen deze volheid des tijds en eenerzijds de komst en heilsverwerving van den mensch geworden Zoon van God, en anderzijds de uitwerking daarvan in de verlossing en verheffing van hen, die in den Christus Gods gelooven, vgl. ook Eph. 1:9 en 10. Dat moet er bij de bespreking van de volheid des tijds toe leiden om na te gaan, waarin zij bestond ten aanzien van de komst van den Zone Gods in de wereld met Zijne Evangelieprediking en Zijnen kruisdood, en vervolgens wat zij insloot en beteekende met betrekking tot de verbreiding van Gods heilboodschap in Christus onder de volken ter zaliging van het verloren menschdom.

Nu kunnen we de wereld der menschheid van dien tijd te dezer zake onderscheiden in Joden en heidenen, en zullen dus voor de goede orde achtereenvolgens moeten overwegen, wat de „volheid des tijds" zegt aangaande de Joden, zoowel in Palestina, als in de Diaspora of verstrooiing onder de volken en in de verschillende landen van destijds, en wat zij aangeeft inzake de volkeren of heidenwereld, en bepaald die van het Romeinsche wereldrijk.

De aanduiding „volheid des tijds" geeft te kennen, dat het met den tijd gaat als met den mensch, en met het dier, en met de plant. Er is een begin, en er is daarna groei, en tenslotte komt er een eind. En bij dien groei gaat het naar vaste maat. Is al in de beginperiode de ontwikkeling snel, zij gaat niet door, maar bereikt zekere hoogte of uitgebreidheid, en komt dan tot stilstand, en gaat allengs over in verval, om uit te loopen op ontbinding. „Wat uit stof is, neemt een end, door den tijd, die alles schendt."

Maar ook deze tijd zelf is aan de vergankelijkheid onderworpen. „Opgaan, blinken en verzinken, is het lot van iedren dag". Ook de tijd zelf was er eens niet. En straks zal hij er niet meer zijn op die wijze, waarop hij nu bestaat. Hoe wij philosophisch den tijd bepalen moeten, zij nu daar gelaten. Maar ook hij verloopt niet eenerlei, noch eindeloos. Er is ook bij hem ontwikkeling, een uitgroeien tot zekere maat, die bereikt moet worden, een komen tot zijne bestemming steeds meer, totdat ten laatste zijn volle doel bereikt is. En dan treedt na zekeren duur ook bij hem de overgang in en komt het einde. Willen wij den tijd eene bestaanswijze en maat noemen van al 't geschapene, — want God heeft wel ook den tijd geschapen, maar is Zelf niet aan den tijd onderworpen, en kent geene verandering maar is de Eeuwige —, dan ligt in „de volheid des tijds" aangeduid, dat het gansche wereldgeheel, met alle schepselen in onderlingen samenhang, tot zoodanige constellatie en gesteldheid gekomen was, als God voor de uitvoering van Zijn groote heilsplan, dat het centrum van het gansche wereldverloop vormt, vastgesteld had.

We denken hier allereerst aan de menschheid en hare geschiedenis. Maar niet zij alleen was hierbij betrokken, zooals we kunnen weten uit de ster, die aan de wijzen uit het Oosten verscheen, en hen daarna voorging van Jeruzalem naar Bethlehem, en gelijk we ook kunnen verstaan uit het invallen der drie-urige duisternis, toen de Heere Jezus leed aan het kruis en klagen moest: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten! Ook straks aan het einde dezer wereldgeschiedenis zullen zon en maan verduisteren en de sterren van den hemel vallen en de hemelen met een gedruisch voorbijgaan, en de elementen branden en vergaan, om plaats te maken voor een nieuwen hemel evenzeer als voor eene nieuwe aarde, zoodat de geheele schepping vrijgemaakt wordt van de dienstbaarheid aan de verderfenis.

Maar God heeft den mensch gesteld tot koning over de aarde met wat tot haar behoort. Alle dingen heeft Hij aan zijne voeten onderworpen, en daarbij niets uitgelaten. Waarom met den mensch ook het gansche heelal viel, doch om ook weer met hem in en door Christus opgericht te worden. En aldus in de geschiedenis der menschheid het middelpunt van de geheele wereldgeschiedenis, en wordt deze laatste door de eerste a.h.w. beheerscht.

Daarom betreft deze volheid des tijds in de eerste plaats de geschiedenis en gesteldheid der menschheid met hare onderscheiden volken en dezer toestand en onderlinge verhoudingen. Bij die menschenwereld vooral, en bij hare verschillende deelen, de velerlei natiën en volken, kan verandering gezien worden al de eeuwen door, ook in dezen zin, dat zij opkomen, een periode van bloei doorleven, daarna inzinken of wegvallen, elkander in overheerschende machtspositie afwisselen en opvolgen, hoewel zij toch met elkander eene eenheid vormen. Dat komt vooral tot uitdrukking in het geweldige beeld, dat Nebucadnezar in zijnen droom aanschouwde, met het hoofd van goud, de borst en de armen van zilver, den buik en de dijen van koper, en de schenkelen en voeten van ijzer en leem. De rijken, door die onderscheiden metalen en stoffen voorgesteld, waren verschillend in macht en heerlijkheid, maar vormden toch één geheel, wisselden elkander af en volgden elkander op, maar gingen ten laatste ten gronde, zoowel het een als het ander, en eindelijk zelfs alle tezamen. We behoeven ook verder maar aan het nachtgezicht in Daniël 7 van de vier groote dieren, leeuw, beer, luipaard, en het vierde, verschrikkelijke dier, die elkander opvolgende wereldrijken verzinnebeelden, te denken, en aan hetgeen Johannes op Patmos zag, en hij in Openbaring 13 en 17 mededeelt.

Van de gansche menschheids- en volkerengeschiedenis is nu weer, tot op de komst van den Zone Gods in ons vleesch, de geschiedenis van het Oude Bondsvolk, de Israëlieten, uit Abraham, Izaäk en Jacob gesproten, en aan wie God Zich als hunnen God in bizonderen zin had willen geven, het middelpunt, de spil, om welke zij zich beweegt. Dat vernemen we met duidelijke woorden in Jesaja 45, waar de Godsspraak luidt: „Alzoo zegt de Heere tot Zijnen gezalfde tot Kores, wiens rechterhand Ik vat om de volkeren voor zijn aangezicht neder te werpen, en Ik zal de lendenen der koningen ontbinden om voor zijn aangezicht de deuren te openen en de poorten zullen niet gesloten worden: Ik zal voor uw aangezicht gaan, en Ik zal de kromme wegen recht maken, de koperen deuren zal Ik verbreken, en de ijzeren grendelen zal Ik in stukken slaan, en Ik zal u geven de schatten die in de duisternis zijn, en de verborgene rijkdommen; opdat gij moogt weten, dat Ik de Heere ben, die (u) bij uwen naam roept, de Gods Israëls; om Jacobs mijns knechts wil en Israëls, mijn uitverkorenen; ja Ik riep u bij uwen naam, Ik noemde u toe, hoewel gij Mij niet kendet".

Daar wordt het dus op onmiskenbare wijze uitgesproken dat Kores, d.i. Cyrus, de geweldige stichter van het Medisch-Perzische wereldrijk, met al zijne veroveringen, verwekt werd en tot heerschappij kwam, koningen versloeg, steden innam, grooten rijkdom verwierf, om den wille van Jacob, d.i. Israëls volk, den uitverkorene des Heeren. En tevoren lezen we in Jes. 10 aangaande het aan Cyrus tientallen van jaren voorafgaande Assyrische wereldrijk: „Wee den Assyriër, (die) de roede Mijns toorns is, en Mijne grimmigheid is een stok in hunne hand: Ik zal hem zenden tegen een huichelachtig volk, en Ik zal hem bevel geven tegen het volk Mijner verbolgenheid, opdat hij den roof roove en de plundering plundere, en het ter vertreding stelle gelijk het slijk der straten: hoewel hij het zóó niet meent en zijn hart alzóó niet denkt, maar hij zal in zijn hart hebben te verdelgen en uit te roeien niet weinige volken." En dan zegt de Heere enkele verzen verder: „Zal eene bijl zich beroemen tegen dien, die daarmede houwt? Zal een zaag pochen tegen dien, die ze trekt? Alsof een staf bewoog degenen die hem opheffen!" En wat aldus gold van de Assyrische en de Medisch-Perzische wereldrijken en heerschers, dat ging evenzeer op met betrekking tot de Babylonische en de Grieksch-Macedonische en de Romeinsche wereldheerschappijen in haar opkomen en woeden en te gronde gaan; dat was waar ook van Egypte en Pharao en van al de volken der oudheid. Daarom heb Ik u verwekt, opdat Ik Mijne kracht (aan) u betoonde, en opdat men Mijnen Naam vertelle op de gansche aarde, was des Heeren Woord tot den Pharao bij Israëls uitleiding uit Egypte, die door geweldige plagen tot vrijlating van het oude volk Gods gedwongen werd, en ten laatste omkwam in de Roode Zee, Ex. 9:16. En in Jeremia 51 lezen we, dat de Heere tot Israël zegt: „Gij zijt Mij een voorhamer (en) krijgswapenen, en door u zal Ik volken in stukken slaan, en door u zal Ik koninkrijken verderven, en door u zal Ik in stukken slaan het paard en zijnen ruiter, en door u zal Ik in stukken slaan den wagen en zijnen ruiter; en door u zal Ik in stukken slaan den man en de vrouw, en door u zal Ik in stukken slaan den oude en den jonge, en door u zal Ik in stukken slaan den jongeling en de jonkvrouw; en door u zal Ik in stukken slaan den herder en zijne kudde, en door u zal Ik in stukken slaan den akkerman en zijn juk (ossen), en door u zal Ik in stukken slaan landvoogden en overheden. Maar Ik zal Babel en allen inwoneren van Chaldéa vergelden al hunne boosheid, die zij gedaan hebben aan Sion, voor ulieder oogen, spreekt de Heere."

Bij Israël ging het echter op zijne beurt weer om den Christus Gods, Die uit dat volk geboren zou worden. Want de zaligheid is uit de Joden. De groote roode draak die zeven hoofden en tien hoornen had, met zeven koninklijke hoeden op zijne hoofden, en wiens staart het derde deel der sterren trok en ter aarde wierp, en die den Satan voorstelt als den innerlijken bezieler en verschrikkelijken hanteerder der wereldmachten, stond dan ook vóór de vrouw, die baren zoude, om haar

[1]) In verkorten vorm als radio-rede uitgesproken op 9 December 1935.